№ 113.
D. 11. Maia.
WTOREK.
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Zgon Józefa Xcia Sanguszki Marszałka W. Lit. 1781.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE

Podług nowo wyszłego Rocznika Instytutów Religijnych i Edukacyj: w Króles: Pols: Liczba Uczniów w Królewskim Uniwersytecie Warszawskim iest następuiąca: w Wydziale Teologicznym, 1szoletnich 5—2let: 4—3let: 2. Razem 11. w Wydziale Prawa i Administracji, 1 let: 141 — 2 let: 91 — 3 let: 89 — 4 let: 7. Razem 328. w Wydziale Lekarskim, 1 let: 49 — 2 let: 26 — 3 let: 20 — 4 let: 9. Razem 104. w Wydziale Filozoficznym, 1 let: 24 — 2 let: 19 — 3 let: 9. Razem 52. w Wydziale Nauk i Sztuk Pięknych, 1 let: 41 — 2 let: 22 — 3 let: 18 — 4 let: 3. Razem 86. Summa 1 let: 260— 2 let: 162— 3 let: 138— 4 let: 18.— 5 let: 3. Ogółem 581.

O Bibljotekach. — Co do Ksiąg, pierwszym Bibljoteki Publicznej zarodem, była bibljoteka Liceum Warszaw: przeszło 12,000 tomów licząca, do tak ważnego pierwszego zakładu JW. *Łubieński* były Minister Sprawiedliwości, przeszło drugie tyle ksiąg z ofiar od Obywateli na utworzenie proiektowanej publicznej Bibljoteki Królewskiej przy Sądzie Apelacyjnym zebranych, w r. 1817 przyłączył. W tymże czasie wcielono do niej Bibljotekę szkoły prawa. Dary osób prywatnych, (między temi najznaczniejszy był ś: p: Kazimierza *Chromińskiego* Profe: w Swisłoczy, bo 3,000 tomów wynoszący), największej zaś kupno i zmiany dubletów ciągle ią pomnażaią. Ważnem także zbogaceniem Bibljoteki publicznej, były zbiory ksiąg w r. 1819 po supprymowanych stosownie do bulli Papiezkiej niektórych zgromadzeniach klasztornych, do niej przyłączone. Tym sposobem Bibljoteka publiczna ciągle wzrastaiąc, w końcu roku 1823 obejmowała około 120,000 tomów. Dzieli się zaś na polską i zagraniczną. Dzieła Pisarzów Polskich wynoszą blisko 15,000 tomów. Jest to zbiór płodów literatury naszej najliczniejszy ze wszystkich, iakie się obecnie na ziemi ojczystej znajduią; ważny nietylko przez liczbę ale i przez rzadkość, posiada bowiem wiele dzieł znanych dotąd tylko w iednym exemplarzu, iak n.p. Żywot Chrystusa Pana drukowany r. 1522. Kalendarz *Krakowski* z r. 1490. Karta poematu oryginalnego o wojnie Troiańskiej drukowanego na początku wieku 16. Druk Niemiecki Krakowski z r. 1508. Kromera poezje ulotne. W zbiorze tym najdokładniejsze są działy Historji, Teologji i Prawa. w Bibljotece pisarzów zagranicznych najobfitsze są działy Historji literatury, Klassyków starożytnych, Historji i Teologji. Zbiór druków pierwiastkowych (incunabula) wynosi przeszło 7000 tomów, między temi iest wiele rzadkich i kosztownych, n.p. Constitutiones Clementinae drukowane przez Fausta 1460 na pargaminie. Biblja 1462 tegoż drukarza na pargaminie, Dzieła Dantego w Florencji 1481. Pierwsze wydania (editiones principes) Liwiusza, Pliniusza i t: p: Rękopisma wyno-

szą blisko 1200 tomów, między któremi przeszło połowa z wieków XI, XII, XIII, XIV, XV. Do dzieiów i literatury ojczystej są w nich nadzwyczaj ważne źródła iak n. p. Kroniki Dzierżwy, Bogufała, (ostatnie iest autografem mistrza Dąbrówki)', Spis bractwa w połowie wieku XII w Wielko-Polsce rozpoczęty z wielu imionami Xiążąt, pierwszych Panów, a nawet i świeżo nawróconych przodków naszych. Statuta Władysława Jagiełły. Kopje listów tegoż Króla. Oryginały listów wielu Królów naszych i sławnych w Ojczyznie mężów. Wiele pieśni polskich z wieku XIV i XV, niektóre nawet z notami.— Oprócz Bibljoteki Publicznej przy Uniwersytecie, Wydział lekarski ma swój odosobniony zbiór książek. Powstał on wraz z utworzeniem Wydziału lekarskiego, znacznie zaś pomnożony w r: 1818 przez zakupienie książek od Dra: Sander. Zakupione następnie księgi właściwego Wydziału, nabyty zbiór po Drze Bergonzonim częścią z daru Sukcesorów, częścią przez zakupienie z funduszów od Rządu wskazanych, pomnożyły znacznie Bibljotekę Wydziału: Teraz obejmuie dzieł 1261 Tomów 3488, których porządny katalog własną ręką spisał Prof: Szczucki.,,

Susze i wiatry trwaiące przez dni kilkanaście w końcu Kwietnia i napoczątku Maia, stały się przyczyną iż w niektórych miejscach Pszenica może zupełnie chybić w urodzaiu, gdy tak długo leżała iakby w popiele. — Drzewa owocowe okazały się być kwiatem kwitnącym przeładowane, lecz poranki nadto zimne d. 8 i 9 m. b. wiele im zaszkodziły osobliwie Sliwkom i Wiśniom.

Gdy pora zasiewania naśion *Farbownych fabrycznych* ieszcze do dnia 20 m. b. iest najsposobniejszą, donosimy iż takowych nasion, do Farb, czerwonej, żółtej, błękitnej, to iest: *Krapu*, *Gody* i *Pastelu* dostać ieszcze można w Aptece przy ulicy Długiej, przeciw Hotelu Drezdeńskiego. —

Dla porownania, umieszczamy Reiastra roboty Krawieckiej, przez najmodniejszych Krawców podanych, w tych czasach i temu lat 70. — Dnia 14 Augus: 1754 od roboty Kontusza perłowego z saiety Tynfów 3. Od roboty Żupana z grodeturu, Tynfow 3. Za pętliczki szmuklerskie, Tynf: 1. Za Damis do Fałszu w żupanie Tynfów 2. Summa sumarum Tynf: 9. (wówczas Tynf miał wartości tyle ile dziśiejszy ieden złoty i gro: 6.— Dnia 1go Maia 1824 od roboty Fraka zł: 18, za kleionkę, iedwab, i pikowanie zł: 8, za kieszenie zł: 2, za 5 łokci lewantyny w stan i rękawy zł:: 30, za garnitur guzików szmuklerskich zł: 8, za robotę pantaljonów zł: 8, za robotę kamizelki z płótnem zł: 8, razem zł: 82.

Do Bibljoteki Towarzystwa Król: Warsz: Przyiaciół Nauk przysłano pismo znalezione w Kopcu granicznym wsi *Woli* w Woiewo: Sandomier: ma datę roku 1237, czyli temu lat 587, tak zaś było dokładnie zachowanem iż wszystkie litery są dotąd czytelne.

ROZMAITOŚCI.

Gazety Berlińskie doniosły pod artykułem z *Antwerp*ji iż gdy w *Hadze* miano zakładać Kamień węgielny na nowe Koszary, władze miejscowe prosiły Królewicza Xcia *Oranji* aby ten obrzęd dopełniony został przez młodego Syna tegoż Królewicza, na co Xże odpowiedział „Niepsujcie mego Syna okazywaniem mu zawczesnych honorów, prócz tego będzie on wiedział że iest Xięciem, a ia żądam aby najprzód poznał obowiązki swego stopnia, niż iego świetność i wielkość. „

Zakładanie Jnstytutów, Sztucznych czyli naśladowanych Wód Mineralnych, pomnaża się w różnych głównych miastach, przez co

aczęszczanie do mieysc w których wody uzdrawiaiące są naturalne, znacznie zmnieyszonem być może. — w Izbie Deputowanych, w *Paryżu*, ciągle zastanawiano się na proiektem o wieczystych prowizjach, z tego powodu miano mowy przeciw lichwiarstwu, które się powszechnie podobały. — Królewicz Następca Tronu Niderladz: d, 27 z. m. wrócił do *Bruxelli*. — Morowa zaraza która wciągu zeszłej iesieni a nawet w zimie wielu Ludziom w Grecji odebrała życie, ustała zpoczątkiem wiosny, naywiększą pomoc chorym dawali Lekarze Francuzcy i Angielscy; ratowali oni gorliwie Chrześcjan, bo Turcy zwykle wczasie takowey choroby nieprzyjmuią żadney rady, spuszczaiąc się tylko na względy *Machomęta*, utrzymuiąc iż przeznaczeniu zaradzić niepodobna. — Zaięcie *Lepantu* przez Greków stało się dla nich nader ważnym nabytkiem, gdyż z tego miejsca mogą rozszerzać swe działania woienne na lądzie i morzu, iest to warowne miasto w Grecji, w prowincji Liwadji nad Golfem Lepanckim, z mocną cytadellą. Leży na górze, ma zamek dość mocny, robią tam dobry proch do strzelania. Okolica wydaie dobre wina i owoce. Niedaleko z tamtąd zaszła roku 1571 wielka morska potyczka między połączonemi Flottami państw Włoskich a Turecką, na korzyść pierwszych. Golf Lepancki iest to wielka zatoka morska między Liwadją a Moreą. — Niektóre Gazety donoszą że wojsko Francuzkie w Hiszpanji znowu od 8 do 10,000 ludzi będzie powiększone.—Na publicznem posiedzeniu Akademji Francuz: dowodzono iż od czasów *Lineusza* liczba roślin powiększyła się od 8 do 40,000, i ieszcze Botanicy odkrywaią nowe rośliny. Zwierząt czworonożnych znano dawniej gatunków 300, a teraz liczą ich 700, we Francji znajdowało się gatunków Ryb 50, a teraz iest 250. Na temże posiedzeniu rozbierano anatonją *Chrząszcza*, i dowiedziono że ten iedno calowy robak ma 494 muskułów, a 40,000 naczyń rurkowych. — Donoszą z *Rzymu* że Ojciec S: ieszcze dla słabości zdrowia niemoże się oddalać z swych pokoiów, iednak ciągle pracuie nad ułatwianiem spraw Kościoła i swego Państwa, szczególniej usiłuie zaprowadzić oszczędność. w Wielki Czwartek, Kardynał *Somaglja* zastępuiąc Papieża, umywał nogi 13 Pielgrzymom przybyłym z różnych narodów, poczem wszyscy Kardynałowie wspólnie odbyli obrzęd wieczerzy Pańskiej w sali *Watykanu*. — Wszyscy Posłowie zagraniczni będący w *Madrycie* poiechali za Królem Hiszp. do *Toledo*, tylko Poseł *Angielski* niechciał odbyć tej podróży. Za nadzwyczajne zdarzenie uważaią iż w Niemczech niedawno na licytacji przedano 2 beczek wina za 3 zł: reń: — Zaiste chlubić się może miasto *Trewir*, gdy bowiem tameczny Sąd Kryminalny zebrał się na początku b. m. niemiał co sądzić, gdyż nieoskarżano nikogo o iako bąć zbrodnią. — Sejm Wirtemberski zaczął swe obrady od obmyślenia środków dla zaratowania biednych Wieśniaków.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Zawadzki August Pułkown: z Brańszczyka. — Radziwiłłowa Teofila Xżna z Nieświeża. — Gniewosz Jan Oby: z Białegostoku. — Kraiewski Mikołaj Oby: z Galicji. Benjamin Żoller Kupiec z Berdyczewa. — Hayzler Frydr: Oby: z Lublina. — Hertner August Doktor z Kutna. — Fabrycy były Kapitan z Podlaskiego — Wrzosek Bonifa: Oby: z Kalinowa. Cedrowska Aniela b. Prezesowa z Siedlec. — Klejn Piotr Oby: z Terespola. — Majkowski Maior Oby. z Sochaczewa. — Garczyński Wincenty Oby. z Gosłubia. — Madaliński Marcin Oby. z Kierniewia. — Dąbrowska b. Jenerałowa z Powodów. —

DONIESIENIA.

Lokal do wynaięcia od Sgo Jana na pierwszem piętrze przy ulicy Senatorskiej N. 470.

Pokoiów 9, z Balkonem, Kuchni 2, Piwnic 2, Gur ze Spiżarnią, Wozowni na 3 Poiazdy, Drwalni, Stajni na 6 Koni i Gura druga na Siano. Ktoby sobie życzył wynaiąć, niech się zgłosi do Rządcy w tymże Lokalu, w dziedzińcu po lewej ręce na 1wsze piętro.

Osoba odjeżdzaiąca w przyszłym tygodniu z Warszawy do Petersburga, życzy mieć kompanistę w tej podróży, do Kowna, Rygi, lub samego Petersburga, na wspólne koszta. Życzący zgłosi się do Drukarni Kurjera.

Jest do wydzierżawienia z wolnej ręki Folwark w gruntach pszennych, maiący 80 korcy wysiewu Oziminy, z których 40 Pszenicy na trakcie Krakowskim o pięć mil od Warszawy; wiadomość powziąść można u W. Zalewskiego Patrona Trybunału pod Nr. 255.

Dnia 17 Maia r. b. o godzinie 9 zrana i dni następne w Mieście Sochaczewie na Targu Publicznym różne ruchomości iako to: Lustra, Komoda, Krzesła, Stoliki, Łóżka, Szafy, ubiory Mezkie, Bryczka, Wozy, Sanki, Kocz papuziowo lakierowany zwszelkiemi rekwizytami, mało używany, Zboże różne wziarnie, Krowy, Jałówki, Mendaki, Owce i inne rozmaite ruchomości przez Publiczną Licytacją więcej daiącemu za natychmiast płacić się maiące kurant pieniądze sprzedane zostaną. Jan Redlich Komornik Sądowy.

Gdy podpisany z powodu ważnych przyczyn w zeszłym roku puścił Litografją swoią w dzierżawę, którę na powrót objął, przeto poleca się łaskawym względom Szano: Publiczności, i tym osobom które go dawnem swem zaufaniem zaszczycić raczyły, obiecuiąc nietylko dokładną, czystą, i piękną robotę, ale nadto, rychłą usługę i cenę naymiarkowańszą, dodaiąc ieszcze, że bawiąc w tym czasie kilka miesięcy zagranicą nabył potrzebnych wiadomości, podług których swoią Litografją teraz urządzić zamyśla. Przytym utrzymuie Fabrykę iuż znanych Piór Stalowych do pisania, których u niego poiedyńczo lub tuzinami dostać można D. *Krusmann* przy ulicy Miodowej w Pałacu dawniej Tepera Nro 1.

w Warszawie przy ulicy Podwale pod Nr 498 na dole, została założona nowa Traktjernia, w której Sniadania, Obiady, Podwieczorki i Kolacje w każdym czasie za pomierną cenę dostać można przy prędkiej usłudze. (otworzoną została d, 10 b. m. i r.)

Pakt z Krów do wypuszczenia w dobrach Osieckich na prawym brzegu wisły położonych, 3 mile od Karczewia o 6 mil od Warszawy odległych, w Folwarku Żelazna iest 50 sztuk Krów doinych do wypuszczenia w Pakt a to pod naydogodnieyszemi warunkami; życzący sobie, zechcą się zgłosić na mieysce gdzie układ może być natychmiast zawarty.

Maiątki w Skierniewicach w Powiecie Rawskim, składaiące się z gruntów dobrej klassy, kamienicy, domów drewnianych, gorzelni, kuzni, fruktowych ogrodów i łąk, niemniej wieś Klęk z wsią zarobną Rafałów w Powiecie Brzezińskim, W ctwie Mazowiec w okręgu bliskim miast nowo rzemieśniczych Ozorkowa, Zgierza i innych, z dogodnościami gospodarskiemi, gorzelnią, wietrakiem, lasem, łąką w gruntach żytnych dobrych leżąca; z wolnej ręki są do sprzedania, życzący sobie takowe nabyć, Poweźmie wiadomość we wsi Klęk, i w Drukarni Kurjera.

w Dniu 13 m i r. b. o godzinie 10 zrana w domu Nr 614 Lit; A przy ulicy Niecałej, przez Licytacją Publiczną prawnie zaięte ruchomości iako to: Komody, Krzesła, Książki, Zegar ścieny, Landszafty, Łużka, Garderoba, i inne sprzedane zostaną. A. Topolski *Komor. Sąd.*

Pod Nr. 417 *na Krakowskiem Przedmieściu: do naięcia od S. Jana r. b. mieszkanie wygodne, sklep, z piwnicami, kuchnią, drwalnią, i górą, stosowne do Szynku lub innego Handlu. Wiadomość u właściciela mieszkaiącego pod Nr.* 1356 *przy ulicy Warckiej.*

Dwie Chustki Fularowe, znalezione w Sali iadalnej u P. Grassów pod Nrem 642 przy ulicy Trębackiej; kto z Szanownych Gości tam ie zgubił, raczy się zgłosić u wyżej wyrażonego Gospodarza.

Spostowanie w wczorajs: Kurje: zamiast,, Sąd sprawie: Krym: Woie: Mazo: i Kalis: być powinno Płockiego i Augustowskiego.

Teatr. Dziś Kome. *Rywale samych siebie,* i Opera w ięzyku Włoskim *Amant komiczny.*